

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2020 | Week 20

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3

8075 CN Elspeet

Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V.zondag 17 mei

09.30 uur ds. M.van Kooten

15.00 uur ds. M.van Kooten

D.V. donderdag 21 mei

09.30 uur ds. M.van Kooten

Collecten

17 mei

1.Kerk

2.Instandhouding predikantsplaats

3.Diaconie (deurcollecte)

21 mei

1.Kerk

2.Instandhouding predikantsplaats

3.Kerk (deurcollecte)

Van harte aanbevolen

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Christiaan Daniel Louis Bähler (III)

Voor de laatste maal willen we stilstaan bij de moeder van onze oud-predikant. Verschillende gedichten zijn voorbijgekomen uit de bundel 'Poezij' terwijl ook het gedichtje dat afzonderlijk werd uitgegeven als herinnering aan Pieter Broes genoemd is. Eén uit de bundel 'Poezij' willen we u niet onthouden. Het is geschreven naar aanleiding van het afleggen van belijdenis van het geloof in de Waalse kerk te Zwolle op 19 december 1824 van haar zonen Christiaan Daniel Louis (de latere dominee van Elspeet) en Pierre Benjamin. Ze mocht van haar kinderen weten dat ze echt belijdenis deden met het hart. Vandaar dat ze aan het papier toevertrouwde:

Mijn kind'ren die 'k met zorg heb onder 't hart gedragen;

Met smart ter wereld bracht, en teer heb opgevoed;

Wat dag, wat blijde dag, dien 'k aan de kim zag dagen!

Wat ongekende vreugd doorstroomt thans mijn gemoed!

Uw kindsheid is voorbij, ze is als een droom verdwenen;

De jonglingschap is daar, en gij geliefden, gij

Zult u aan 's Heeren dis eerlang met mij verenen,

Gij kiest Jezus juk, en wordt dus waarlijk vrij!

*Zo mag uw vader dan, God lof! de vruchten plukken
Van 't zaad door hem gestrooid. Zo kroont Gods hand
zijn werk!*

*Zo mogen we u eerlang aan 't kloppend harte druk-
ken*

Als broeders in de Heer', als leden Zijner Kerk.

*Dan ach! Geliefde twee! Ik mag 't u niet verbloemen,
Een traan ontrolt mijn oog, gij treedt een wereld in
Waar men uw Godsvrucht als kleingeestigheid zal
doemen;*

*En spotten met uw ernst en zuiv' re waarheidsmin;
Waar laag zeed'loosheid op burgerrecht mag bogen;
En 'd eedle blos der schaamt niet meer de kaken siert
Van een ontaarde jeugd wier driften, wensen, pogen,
Geen hoger doel bejaagt dan 't redeloos gediert!
Op zulk een woeste zee, zo vol van steile klippen,
Aanvaart ge eerlang uw tocht, bewustloos van 't
gevaar!*

*En zou dan niet één zucht aan 't moederhart ontglijp-
pen?*

*Eén bede dat God Zelf, mijn kind'ren u bewaar?
Hij toch, en Hij alleen, kan u voor stranden hoeden;
Meer dan een Palinuur (=stuurman) staat voor u aan
het roer.*

*Ai, zie dan steeds op Hem en wilt toch nooit vermoe-
den,*

*Dat men in eigen kracht de hemelreis volvoer'.
Welaan dan! Met uw God het strijdperk ingetreden,
Met Jezus aan uw hoofd, zult ge overwinnaars zijn!
Welaan dan! Om Zijn Geest, die Goede Geest gebe-
den;*

*Dat Hij uw hach'lijk pad, steeds met Zijn licht be-
schijn'!*

*Zo moogt ge in God gesterkt, gerust de vrees verban-
nen;*

*En dagen zonde en hel en wereld moedig uit,
Vergeefs is hunne list, hun woedend samenspannen,
Als u 't geloofsschild dekt, waarop hun aanval stuit,
Ja, een drie-enig God heeft u dit reeds gezworen,
In 't waterbad des doops, wiens merk ge op 't voor-
hoofd draagt;*

*En wil u de eigen eed aan Zijne dis doen horen;
Daar Hij slechts van uw zij, 't vertrouwend amen
vraagt.*

*Komt dan, mijn dier'bren! Wilt u daar te saam vere-
nen*

*Door enen band die u voor de eeuwigheid verbindt.
Wilt dáár, bij Jezus kruis uw zonden saam bewenen
Terwijl gij in dat kruis ook beiden uw redding vindt.
En wij, uwe ouders, o, wij zullen u verzellen
Met onze smeekgebeen en dankerkentenis
En hierin onze roem en hoogste blijdschap stellen*

Indien ons zaad reeds vroeg door God geheiligd is.

Jetje Bähler- 'd Espar was niet in tel bij de 'grote' dichters van die dagen. Debet daaraan was haar vrouw zijn maar vooral ook de boodschap die zij Nederlands volk wilde meegeven. De recensist in de 'Vaderlandsche letteroefeningen' die Jetje een 'fijne Dame' noemde schreef dat de 'oud-gereformeerde versjes twee eeuwen ten achtere zijn in de stof'. Het is daarom de verdienste geweest van de letterkundige dr.J.T.Bergmann om in het blad 'Stemmen voor waarheid en vrede' in 1873 een artikel over haar te plaatsen onder de titel 'Eene min bekende Nederlandsche dichteres'. Daarmee wilde hij haar postuum eren. In dat artikel wordt er tevens op gewezen dat ze ook proza op haar naam had staan. Dat zijn een drietal werkjes. Allereerst 'Het oude licht en het nieuwe licht in de godsdienst met elkander vergeleken in een briefwisseling tusschen vrienden en de beschaafden stand (Amsterdam 1826); vervolgens: Godsdienstige zamenspraken tussen Waarheid en Onvast, ingerigt naar de behoefte van onze tijd (1833). Beide geschriften zijn bewaard gebleven. Dat is niet het geval met het derde waar we juist in onze tijd zo belangstellend naar zijn, namelijk 'Heeft een christen vrijheid om de cholera volstrekt en onbepaald af te bidden' dat ze schreef naar aanleiding van de uitbraak van de cholera-epidemie in 1832 hetwelk in dat zelfde jaar het licht zag bij de uitgeverij Hoveker te Amsterdam.

Terug naar haar gedichten. In 1828 verscheen van haar hand een gedicht bij uitgeverij J.H.den Ouden te Amsterdam getiteld 'De groote straatweg' voorafgegaan door het woord van Salomo 'Daar is een weg die iemand recht schijnt en het laatste van die zijn wegen des doods' en een woord van Christus: 'Ik ben de Weg'. Het geheel betreft een samenspraak tussen Charlotte en Sophia. Charlotte is een meisje dat ooit terneer geslagen was door de voorstelling dat de weg smal is die tot het leven leidt. Maar inmiddels heeft ze een nieuwe weg gevonden:

*"k Heb het grootste nieuws vriendin! nog niet ge-
zegd.*

*Daar de oude hemelweg geen mens meer kan beko-
ren*

Heeft men een straatweg naar de hemel aangelegd.

Charlotte komt vervolgens met allerlei argumenten waaruit blijkt dat de weg naar de zaligheid veel ruimer is dan haar werd voorgesteld. De doodstaat loochent ze en meent met de doop herboren te zijn.

Ze is tevreden met een uiterlijk kerkelijk en deugzaam leven.

*Hoor eens mijn lieve kind, ik zal er ook wel komen
God is de Algoede toch, Die aller heil beoogt.
En Hij zou duizenden die braaf en deugzaam leven
Die trouw ter kerk en zelfs aan Zijne tafel gaan
Voor wie het Bijbelwoord niet vrucht'loos werd geschreven*

*Wijl zij geen enk'le dag met lezen overslaan:
Hij zou al deze lien, hoe mild ook en hulpvaardig,
Hoe teder zelfs van hart bij de ellendeling,
Beschouwen (Hij de Algoede) als Zijne gunst onwaardig*

*Omdat hun 't pad mishaaft van zelfverloochening,
Omdat zij op hun tocht de blijdschap niet ontvluchten,*

*Maar delen in de vreugd' die hun deze aarde biedt?
Nee, nee, dat kan niet zijn, gewis 'k heb niet te duchten,*

Ik volg mijn brede weg en vrees voor de uitkomst niet.

Sophia weet Charlotte niet te overtuigen. Deze ergert zich mateloos aan de ernstvolle boodschap van haar vriendin. We citeren de laatste samenspraken:

Charlotte verzucht:

*Foei dan Sophia, zwijg, ge zoudt me angstig maken.
Reeds breekt het zweet mij uit, schoon ik u niet geloof.*

Kom laat ons dit gesprek, reeds veel te lang eens staken.

Eer dat uw hoger ernst mij alle vreugd ontroov'.

*Hierna komt Sophia met een laatste waarschuwing:
Charlotte! In 's hemels naam, geloof de God der waarheid!*

*Schenk Hem uw hart geheel; Hij zij uw hoogste goed!
O dierbre! Sluit uw oog toch niet voor zoveel klaarheid!*

Wat mij betreft, ik ben onschuldig aan uw bloed!

Charlotte reageert tenslotte:

Dat zijt ge. Doch waartoe u dus om mij te kwellen?

Ik land zowel als gij, éénmaal ten hemel aan.

Ja, waarom u altijd het zwaarste voor te stellen?

Daar duizenden met mij in 't nieuwe voetspoor gaan...

Maar zacht! Ik hoor gedruis... 't zal mijn rijtuig wesen;

Ik groet u dus Sophie! En prijze uw edel doel;

Daar gij me uw nauwe weg, uit trouw hebt aangeprezen.

Sophia antwoordt als laatste

*Vaarwel, vriendin! 'k Wacht u voor voor Christus
rechterstoel!*

Het totale gedicht zal destijds een welkome verpozing zijn geweest op breikransen waarbij dames handwerkten ten bate van de zending of ook wel voor de armen. Vaak geschiedde dit onder het voorlezen van een stichtelijk boek of voordracht van gedichten.

Het dichtwerk vond zoals te verwachten bij velen geen genade. Iemand die anoniem wenste te blijven schreef onder de schuilnaam Zwollanus een tegengedicht bestaande uit zestien strofen. We zien daarin dat de ergernis aan de scherpte van het woord niet iets van vandaag is. Enkele strofen citeer ik:

*Lieve zuster in de Heere
Waartoe weer ten strijd gesneld?
Tegen wie zich 't zwaard ook kere
Jezus evangelielere
Staaft men niet in 't oorlogsveld.*

*Kunt gij 's hemels weg verbreden,
Of veref'nen hier en daar,
Ja met steentjes gans bekleden
Zodat elk hem op wil treden.
Doe 't al valt de taak u zwaar.*

In 1847 verscheen nog een bundeltje gedichten van haar getiteld 'Mijne laatste klanken' Met het gedicht 'Het eigen ik' nemen we afscheid van de moeder van ds.C.D.L.Bahler om een volgende keer zijn vader voor het voetlicht te halen:

*Ellendige afgod: Eigen IK!
Zult gij mijn dan elk ogenblik
Bij al, wat ik verricht, aanhoudend blijven kwellen?
Ontaarde! Al lang ter dood gedoemd
't Is vruchteloos, zo gij u beroemt.
Dat uw Sirenenzang mij in uw macht zal stellen.*

*'t Is waar, ik gaf u vaak gehoor,
Als gij mij fluisterdet in 't oor:
Dáár hebt ge nu eens recht u van uw plicht gekweten;*

*Hier roemt gewis elk uw gevoel,
Uw vlugge geest, uw edel doel;
Dit mag nu toch wel deugd en zelfopoff'ring heten.*

*O monster! In de hel geteeld!
Die steeds aan God Zijn eer ontsteelt;
't is tegen wil en dank, zo 'k u het oor mocht lenen.
Wat heb ik, nietig sterveling
Dat ik niet uit Zijn hand ontving?
Wijk dus verfoeilijk IK! Uw wierook doet mij wenen.*

*Dan ach! Vermomd en loos gedrocht
Hebt gij niet de onschuld reeds verzocht,
En 't eerste mensenpaar uit Edens hof verbannen?
Wat wonder dus, zo ge ook aan mij
Die de onschuld derf, door vleierij
Waarin gij zijt volleerd, nog strikken zoekt te span-
nen?*

*Ik dacht: Gij waart aan 't kruis gehecht
Toen 'k u mijn dienst heb opgezegd.
Dan ach! Zelfs van dat kruis, doet gij me uw invloed
vrezin.
O dode vlieg, die 't al bederft!
Welk een triumpf, wanneer gij sterft!
Of zoudt gij tot mijn smart wellicht onsterfelijk we-
zen?*

*O neen! Gij laat me aan gindse kust
Van 's hemels Kanaan in rust,
Al zoudt ge in de Jordaan nog eenmaal mij beproe-
ven.
Genoeg, gij zinkt –gelijk weleer-
't Egyptisch heir, in 't Rode meer
En 't geestlijk Israel zult gij nooit weer bedroeven!*

*Heb dank! o ware Jozua!
Wiens heldenmoed mij uit gena
Ook van die Kananiëten voor eeuwig zal bevrijden;
Opdat ik, -welk een zalig lot-
Mijzelf in een Drie-enig God
Geheel verliezen mag, aan Hem slechts wierook wij-
den.*

(Wordt vervolgd D.V.)

Bij de diensten

Komende zondag en hemelvaartsdag hopen we in beide diensten voor te gaan. De stof voor de prediking is me betreffende de morgendienst nog niet helemaal duidelijk maar zondagmiddag willen we stilstaan bij het nut van hemelvaart waarover gesproken wordt in vraag en antwoord 49 van de Heidelbergse Catechismus die Hazeu aldus onder woorden bracht, te zingen op de wijs van Psalm 24:

*Wat nuttigheen zijn ons gebaard
Door Christus' zaal'ge hemelvaart?
Dat Hij, in 't heilrijk hof der hoven
De hemel voor het aangezicht
Zijns Vaders, voor ons spreekt, en 't licht
Der waarheid, in ons zendt van boven*

*Dat wij in 't hemels vaderland
Ons vlees daar hebben tot een pand;
En dat Hij, als het hoofd, Zijn leden
Eens zeker tot Zich nemen zal;
Dat Hij Zijn Geest –het zalig Al,
Ten tegenpand, ons zendt beneden.*

*Die Geest, Door Welkers kracht gewis
Wij zoeken, dat daar boven is
Daar Christus is, en blijft regeren;
Ter rechter hand van Zijne God
En Vader, en dat wij 't genot
Der aarde, niet voor ons begeren.*

Ter overdenking

Iemand met wetsovertuigingen wil alleen bevrijd worden van de pijn van de zonde, iemand met evangelische overtuigingen van de zonde zelf. (Stephen Charnock 1628-1680)

de redactie